

Vận dụng phương pháp dạy học dự án trong giảng dạy môn tiếng Anh

Trần Anh Chiến*

*ThS, Học viện An ninh nhân dân

Received: 18/8/2023; Accepted: 25/8/2023; Published: 6/9/2023

Abstract: Project-based teaching is an effective method to promote the central role of learners in acquiring knowledge and practicing skills. Applying this method requires careful preparation of teachers and learners. At the same time, teachers also need to apply in combination with other methods in the teaching process to be effective.

Keywords: Method; project teaching; English; teacher; pupil.

1. Đặt vấn đề

Phương pháp dạy học có thể được hiểu là cách thức truyền tải & sự tương tác chung giữa giáo viên và học sinh trong một điều kiện dạy và học nhất định, nhằm thực hiện tối ưu các mục tiêu và nhiệm vụ của việc dạy học.

Để đạt được mục tiêu dạy học, giáo viên phải lựa chọn phương pháp dạy học phù hợp. Tùy thuộc vào nội dung bài học/kỹ năng và trình độ học viên, giáo viên có thể tùy chỉnh, đôi khi cần kết hợp phương pháp dạy học. Hiệu quả của phương pháp dạy học phụ thuộc một phần quan trọng vào sự lựa chọn, tùy chỉnh và kết hợp đó.

Vận dụng phương pháp dạy học theo dự án là một trong những phương pháp giáo dục được nhiều trường học áp dụng. Theo đó, phương pháp này khuyến khích học sinh tự nghiên cứu, tìm tòi và trau dồi kiến thức trong quá trình tạo ra sản phẩm của dự án.

Dạy học theo dự án được hiểu là một phương pháp giáo dục trong đó người học được giao cho thực hiện một nhiệm vụ phức hợp, cần có sự kết hợp giữa lý thuyết và thực tiễn để hoàn thành. Nhiệm vụ này được thực hiện bởi người học từ việc xác định mục đích, lập kế hoạch, thực hiện dự án cho đến việc kiểm tra, điều chỉnh và đánh giá kết quả của dự án.

Học sinh sẽ đóng vai trò trung tâm ở các tiết học theo dự án. Với phương pháp giáo dục hiện đại này, giáo viên đóng vai trò là người hỗ trợ, hướng dẫn thực hiện nhằm giúp học sinh vừa nắm bắt được kiến thức vừa phát triển các kỹ năng cần thiết.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vận dụng phương pháp dạy học theo dự án

Phương pháp dạy học theo dự án là một phương pháp mới, chủ động, khác hẳn những phương pháp

giáo dục truyền thống trong đó đa số dựa vào việc đơn thuần để giáo viên giảng dạy.

Khi dạy các học viên là SV hoặc độ tuổi cuối cấp trung học phổ thông, giáo viên có thể tổ chức dạy học bằng phương pháp dạy học theo dự án. Giáo viên từ vai trò người giảng dạy (lecturer) thành người điều phối (facilitator) các hoạt động học; người học tự lựa chọn chủ đề, xác định các nhiệm vụ cụ thể, tự tổ chức, tự giải quyết nhiệm vụ.

2.2. Đặc điểm phương pháp dạy học theo dự án

Định hướng cho người học: Người học được tham gia vào các giai đoạn của quá trình dạy học kể cả giai đoạn xác định chủ đề; vai trò của giáo viên là định hướng cho họ.

Định hướng hành động: Người học thực hiện các nhiệm vụ học tập có tính chất thực hành.

Định hướng kết quả: Kết quả của dự án là sản phẩm mang tính chất vật chất hoặc hành động.

Mang tính chất tích hợp: Học sinh được chia theo nhóm, mỗi nhóm giải quyết nhiệm vụ có liên quan đến thực hiện chủ đề chung của cả lớp.

Mở rộng sự quan tâm, hứng thú và kinh nghiệm của người học.

2.3. Các bước vận dụng trong giảng dạy môn tiếng Anh

Vận dụng phương pháp dạy học theo dự án chính là việc xây dựng một chương trình học dựa trên những câu hỏi, dự án quan trọng được lồng ghép các nội dung kiến thức chuẩn. Để đưa phương pháp này vào hoạt động giảng dạy một cách hiệu quả thì giáo viên và học sinh cần thực hiện theo các bước chi tiết sau:

Giai đoạn chuẩn bị:

Về cơ bản, ở giai đoạn chuẩn bị cần hoàn thiện các yếu tố sau:

Xây dựng ý tưởng cho buổi học, ý tưởng lồng ghép dự án với kiến thức.

Chọn ra chủ đề lớn và phân chia thành các chủ đề nhỏ hơn cho dự án.

Xây dựng nhiệm vụ học tập cho học sinh.

Ở giai đoạn này, giáo viên và học sinh có nhiệm vụ thực hiện các hoạt động khác nhau. Cụ thể:

Đối với giáo viên:

Trong giai đoạn đầu tiên của quá trình vận dụng phương pháp dạy học theo dự án, ngoài việc chuẩn bị các dụng cụ và tài liệu để thực hiện dự án, giáo viên cần xây dựng giáo án bao gồm các hoạt động sau:

Giáo viên cần lên ý tưởng về các câu hỏi liên quan đến nội dung kiến thức của buổi học. Các câu hỏi này cần gắn với sự hiểu biết của học sinh. Giáo viên cần lưu ý khả năng và các kiến thức nền mà học sinh đã học để đưa ra câu hỏi phù hợp.

Giáo viên cần chuẩn bị các nhiệm vụ cho học sinh và cách thức tiến hành để học sinh tiếp cận được gần kiến thức nhất.

Xây dựng ý tưởng về dự án và xác định mục tiêu của dự án.

Đối với học sinh:

Ở giai đoạn này, học sinh cần thực hiện các hoạt động sau:

Cùng giáo viên thống nhất các tiêu chí đánh giá kết quả dự án.

Học sinh cần làm việc theo nhóm để hoàn thành dự án.

Dự kiến các vật dụng, vật liệu và kinh phí để hoàn thiện dự án.

Quy trình thực hiện:

Sau giai đoạn chuẩn bị thì bước tiếp theo của quá trình vận dụng phương pháp dạy học theo dự án là thực hiện dự án với quy trình sau:

Đối với giáo viên:

Giáo viên cần thực hiện các hoạt động bao gồm:

Hướng dẫn, theo sát và hỗ trợ việc thực hiện dự án của học viên.

Chuẩn bị thiết bị, vật dụng và các điều kiện cần thiết cho học sinh thực hiện dự án. Với môn tiếng anh theo dự án, giáo viên cần chuẩn bị phòng nghe, video, ảnh và các dụng cụ chuyên dụng cho dự án.

Tạo và chuẩn bị môi trường hay liên hệ khách mời cho học sinh nếu cần. Cụ thể như khi dạy học theo dự án môn Tiếng Anh, giáo viên có thể cần liên hệ với các khách mời là thầy cô người bản địa để hỗ trợ buổi học.

Đối với học sinh:

Trong giai đoạn này, học sinh cũng có những nhiệm vụ riêng như:

Bầu ra trưởng nhóm – người có nhiệm vụ phân công và triển khai công việc cho các thành viên để hoàn thành dự án.

Học sinh cần tìm nguồn thông tin hoặc nhờ sự giúp đỡ của giáo viên sau đó tiến hành tìm hiểu, thu thập và xử lý các thông tin nhằm phục vụ cho dự án. Có thể dễ hình dung như trong dạy học dự án môn Tiếng Anh, học sinh gặp khó khăn về việc tìm kiếm từ vựng hay nguồn tài liệu liên quan thì có thể tìm đến giáo viên để được hỗ trợ.

Học sinh cần lập báo cáo, hoàn thiện sản phẩm và liên tục cập nhật tình hình dự án cho giáo viên để được hỗ trợ kịp thời.

Theo dõi và đánh giá kết quả: Ở giai đoạn theo dõi và đánh giá kết quả, học sinh và giáo viên cần chuẩn bị các sản phẩm, tài liệu, thiết bị cần thiết để báo cáo và đánh giá kết quả dự án. Cụ thể:

Học sinh cần tiến hành thuyết trình về sản phẩm trong dự án của mình cho giáo viên và các học sinh khác. Ngoài ra, học sinh cũng cần đưa ra ý kiến đóng góp về sản phẩm của các nhóm khác.

Giáo viên cần theo dõi lại quá trình thực hiện dự án của học sinh và đánh giá kết quả tổng quan.

2.4. Ưu và nhược điểm của phương pháp dạy học dự án

Khi áp dụng dạy học theo dự án vào thực tế, phương pháp này đã bộc lộ những ưu – nhược điểm sau:

Ưu điểm

So với mô hình giáo dục truyền thống, việc vận dụng phương pháp dạy học theo dự án có các ưu điểm:

Giúp học sinh có thích thú và chú tâm vào bài học hơn.

Học sinh được tiếp cận kiến thức một cách chủ động, phát triển toàn diện các kỹ năng: kỹ năng tìm kiếm, kỹ năng nghiên cứu và giải quyết vấn đề, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng làm việc nhóm,...

Phát triển tiềm năng sáng tạo trong mỗi học sinh.

Hứng thú của người học được chú trọng.

Hành động tự lực được khuyến khích và phát triển.

Sự mở rộng hiểu biết, tầm nhìn ra thế giới bên ngoài được chú trọng.

Lao động trí óc và chân tay, tư duy và hành động được kết hợp chặt chẽ với nhau.

Nhược điểm

Bên cạnh những ưu điểm trên, phương pháp dạy học theo dự án tồn tại một số nhược điểm sau:

Giáo viên cần dành nhiều thời gian hơn để chuẩn bị các ý tưởng về dự án.

Tốn nhiều thời gian và công sức nếu như học sinh không đi đúng hướng trong quá trình thực hiện.

Đối với những vấn đề trừu tượng, việc vận dụng phương pháp dạy học theo dự án sẽ gặp nhiều khó khăn do học sinh khó liên tưởng cũng như khó thực hiện dự án.

Phương pháp này đòi hỏi nhiều về phương tiện, công nghệ và nguồn lực tài chính để phục vụ thực hiện các dự án. Đòi hỏi vật chất và phương tiện phù hợp

Không phù hợp trong việc truyền thụ tri thức lí thuyết mang tính trừu tượng, hệ thống cũng như rèn luyện hệ thống kĩ năng cơ bản.

Phải đòi hỏi nhiều thời gian. Vì vậy phương pháp này không thay thế hoàn toàn mà là hình thức dạy học bổ sung cần thiết cho các phương pháp dạy học truyền thống.

2.5. Một số điều lưu ý khi thực hiện phương pháp này

Các hình thức dự án rất phong phú: Có thể diễn ra trong kế hoạch lên lớp hoặc tiến hành ngoài giờ lên lớp.

Nội dung thường gắn với thực tiễn

Yếu tố quyết định trong thực hiện dự án là người học. Người học được tự quyết định các đầu việc sau:

Xác định chủ đề.

Xác định mục đích cần đạt.

Xác định cách thức thực hiện và thực hiện các hành động.

Kết quả của dự án có thể trình bày được.

Ví dụ dễ thấy nhất của phương pháp project-based learning là giao cho học viên một Final assignment/ Final project vào cuối một khoá học/kỳ học:

– Mục tiêu cần đạt của phần này thường sẽ là Tổng kết & khâu chuỗi các mảng kiến thức đã học trong khoá

– 1 khoá học trung bình có thể kéo dài đến 2-3 chục buổi. Khối lượng kiến thức từ đó cũng sẽ rất lớn, vì vậy giáo viên có thể chia các projects khác nhau (mỗi project là một mảng kiến thức) và giao cho học viên làm việc nhóm đối với từng project.

– Mỗi nhóm sẽ đảm nhiệm một cái project khác nhau trên cơ sở tự chủ. Tuy nhiên, các khâu cũng sẽ cần có giáo viên hướng dẫn/định hướng.

Ví dụ với phần “Xác định chủ đề” – giáo viên

xác định các mảng kiến thức – sau đó có 2 phương án: (1) cho học viên chọn chủ đề yêu thích; hoặc (2) assign cho từng nhóm (với cách thứ (2) thì giáo viên cần phải hiểu rõ học viên của mình – bạn nào mạnh gì yếu gì – từ đó có sự sắp xếp phù hợp) Cách thức hoàn thành project, phân chia đầu việc,... sẽ do nội bộ nhóm quyết định và thực hiện

– Kết quả có được cuối project có thể được thuyết trình qua slides hoặc poster do chính các học viên thiết kế và trình bày.

3. Kết luận

Nhìn chung, phương pháp dạy học dựa án là một phương pháp dạy học tích cực mà mang lại hiệu quả thực tiễn cho người học trong quá trình thực hiện. Song cũng đòi hỏi sự chuẩn bị, nỗ lực của giáo viên và học sinh khi áp dụng phương pháp này trong dạy và học môn tiếng Anh. Giáo viên và học sinh cần có đầy đủ điều kiện về cơ sở vật chất, phương tiện thậm chí cả kinh phí khi thực hiện dạy học theo dự án. Nhưng qua đó giúp người học có được cách giải quyết tình huống hiệu quả sát với thực tiễn và nội dung bài học.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ GD-ĐT - Dự án Việt - Bỉ (2010). Dạy học tích cực - Một số phương pháp và kĩ thuật dạy học. NXB Đại học Sư phạm.

2. Bộ GD-ĐT - Dự án Phát triển giáo viên tiểu học (2018). Tự nhiên - Xã hội và phương pháp dạy học Tự nhiên - Xã hội (tập 1). NXB Giáo dục Việt Nam.

3. Bộ GD-ĐT - Dự án Phát triển giáo viên tiểu học (2018). Tự nhiên - Xã hội và phương pháp dạy học Tự nhiên - Xã hội (tập 2). NXB Giáo dục Việt Nam.

4. Project - Based Learning. Project based learning hand book, 2007.

John W. Thomas. A review of research on ProjectBased Learning. California, 2000.

5. Bram, B. (1995). *Write Well. Improve Writing Skills*. Yogyakarta: Kanisius.

6. Corder, S.P. (1967). The significance of learner's errors. *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 5(4), 161-170.

7. Liu, M., & Wang, G. (2011). Paragraph-level errors in Chinese undergraduate EFL learners 'compositions: a cohort study. *Theory and Practice in Language Studies*, 1(6), 584-593.

8. Mayers, A. (2006). *Composing with Confidence – Writing Effective Paragraphs & Essays*. (7th Ed.). New York: Pearson Longman.